

Sygn. akt: I C 2077/20 upr

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 marca 2021 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia Magdalena Glinkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 10 marca 2021 r. w Toruniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) S.A. w B.

przeciwko M. L.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej M. L. na rzecz powoda (...) S.A. w B. kwotę 3.150,04 zł (trzy tysiące sto pięćdziesiąt złotych cztery grosze) z umownymi odsetkami w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 16 września 2020r. do dnia zapłaty;

II. umarza postępowanie co do kwoty 300 zł (trzysta złotych);

III. w pozostałej części powództwo oddala;

IV. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 931,14 zł (dziewięćset trzydzieści jeden złotych czternaście groszy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku tytułem zwrotu kosztów procesu;

V. nadaje wyrokowi w pkt. I rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt I C 2077/20 upr

UZASADNIENIE

Powód (...) S.A. w B. wniósł o zasądzenie od M. L. w postępowaniu nakazowym kwoty 7.471,04 zł wraz z umownymi odsetkami od dnia 16 września 2020 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenia kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazał, iż pozwana poprzez podpisanie weksla zobowiązała się do zapłaty kwoty 7 471,04 zł. Powód wezwał pozwaną do wykupu weksla.

Sąd Rejonowy w Toruniu stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym i upominawczym.

Pismem z dnia 21 stycznia 2021 r. powód wskazał, iż pozwana zobowiązała się w umowie do zapłaty kwoty 9.288 zł. Na kwotę zobowiązania składa się kwota pożyczki 4.000 zł oraz koszty wskazane w umowie. Zaznaczył, iż z uwagi na opóźnienia w płatnościach umowa została wypowiedziana, a weksel został wypełniony w sposób prawidłowy zgodnie z deklaracją wekslową. Dodał, iż całkowity koszt pożyczki wynosił 5.288 zł, w tym 129 zł - opłata przygotowawcza, 3.071 zł - prowizja, 800 zł Twój Pakiet oraz odsetki umowne w kwocie 1.288 zł. W umowie brak jest postanowień stanowiących klauzule abuzywne i postanowień niezgodnych z zasadami współżycia społecznego. Powód wskazał, iż pozwana zgodziła się na objęcie jej Twoim Pakietem, który jest elementem fakultatywnym umowy. W ocenie powoda naliczone opłaty odpowiadają rzeczywiście poniesionym kosztom wykonania czynności nadto mieszczą się one w ustawowym limicie ustalonym ustawą o kredycie konsumenckim.

Pozwana w wyznaczonym terminie nie złożyła odpowiedzi na pozew.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 6 listopada 2019 r. M. L. zawarła z (...) S.A. w B. umowę pożyczki gotówkowej nr (...). Pożyczkodawca udzielił pozwanej pożyczki w kwocie 4.000 zł. Dodatkowo ustalił opłatę przygotowawczą na kwotę 129 zł, wynagrodzenie prowizyjne na kwotę 3.071 zł, wynagrodzenie z tytułu przyznania na wniosek (...) w kwocie 800 zł. Od kwoty udzielonej pożyczki i kosztów pożyczki, tj. od kwoty 8.000 zł powód obliczył odsetki umowne w kwocie 1.288 zł. Całkowita kwota do zapłaty wynosiła 9.288 zł. Zobowiązanie miało zostać spłacone w 36 miesięcznych ratach po 258 zł każda rata.

Dowód: umowa pożyczki z załącznikami k. 36-40

Zabezpieczeniem zapłaty kwot należnych z tytułu umowy pożyczki stanowił weksel in blanco wraz z deklaracją wekslową.

Dowód: weksel k. 6

deklaracja wekslowa k. 41

Wobec opóźnienia w spłacie należności wymagalnych (...) S.A. w B. pismem z dnia 17 sierpnia 2020 r. wypowiedział umowę pożyczki.

Dowód: pismo k. 7

(...) S.A. w B. wypełnił weksel in blanco na kwotę 7.471,04 zł wskazując termin zapłaty na dzień 15 września 2020 r.

Dowód: weksel k. 6

Od dnia wniesienia pozwu pozwana uiszczała na rzecz powoda kwotę 300 zł. Łączna kwota uiszczona przez pozwaną z tytułu pożyczki wynosi 1.856 zł.

Dowód: harmonogram spłat k. 42

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny niniejszej sprawy Sąd ustalił na podstawie okoliczności bezspornych oraz dokumentów przedłożonych przez powoda.

Sąd w pełni dał wiarę dowodom w postaci dokumentów zgromadzonych w toku procesu, albowiem ich prawdziwość nie budziła w ocenie Sądu jakichkolwiek wątpliwości.

W pierwszej kolejności należy wskazać, iż w przypadku weksla własnego in blanco o charakterze gwarancyjnym, wystawca na podstawie art 10 prawa wekslowego może podnieść względem posiadacza weksla - pierwotnego wierzyciela zarzuty ze stosunku podstawowego. W pewnych wypadkach sąd rozpoznając sprawę o zapłatę na

podstawie weksla będzie uprawniony do zbadania z urzędu niektórych zarzutów ze stosunku podstawowego, mimo że nie zostały one podniesione przez wystawcę. Sytuacja ta będzie mieć miejsce, gdy dłużnikiem wekslowym jest konsument, a możliwa do stwierdzenia na podstawie samej treści pozwu niezgodność pomiędzy wysokością roszczenia wekslowego a wierzytelnością ze stosunku podstawowego spowodowana jest istnieniem w treści powołanej przez powoda w pozwie umowy, klauzul abuzywnych. W ocenie Sądu przeciwne stanowisko może prowadzić do akceptowania działań nawet rażąco niemoralnych, jak np. uwzględniania zaliczania do sumy wekslowej wynikających z umowy odsetek w wysokości przekraczającej czterokrotność kredytu lombardowego NBP, czy rażąco zawyżonych kosztów działań monitujących i windykacyjnych. Niepodniesienie przez konsumenta zarzutu nie może prowadzić do udzielenia ochrony powodowi, bowiem w sposób oczywisty dojdzie wówczas do naruszenia zasad współżycia społecznego i w sposób rażący zostaną naruszone interesy konsumenta. W ocenie Sądu abuzywność klauzuli umownej należy uwzględnić z urzędu.

Stanowisko to znajduje uzasadnienie w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, gdzie stwierdza się, iż zważywszy na charakter i znaczenie interesu publicznego, jaki stanowi ochrona konsumentów znajdujących się w słabszej pozycji względem przedsiębiorców, dyrektywa 93/13 WE (nieuczciwe warunki w umowach konsumenckich), zobowiązuje państwa członkowskie, co wynika z jej art. 7 ust. 1 w zw. z jej motywem dwudziestym czwartym, do zapewnienia stosownych i skutecznych środków „mających] na celu zapobieganie stałemu stosowaniu nieuczciwych warunków w umowach zawieranych przez sprzedawców i dostawców z konsumentami (wyrok z dnia 21 grudnia 2016 r., G. N. i in., C-154/15, C-307/15 i C-308/15, EU:C:2016:980, pkt 56 i przytoczone tam orzecznictwo). W tym celu do sądu krajowego należy wyłącznie i jedynie wykluczenie stosowania nieuczciwego warunku umownego, tak aby nie mógł on wywoływać wiążącego skutku wobec konsumenta, przy czym sąd ów nie jest uprawniony do zmiany treści tego warunku (wyrok z dnia 21 grudnia 2016 r., G. N. i in., C-154/15, C-307/15 i C-308/15, EU:C:2016:980, pkt 57 i przytoczone tam orzecznictwo). W tym kontekście należy w pierwszej kolejności przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości sąd krajowy jest zobowiązany do zbadania z urzędu, czy dane warunki umowy wchodzące w zakres stosowania dyrektywy 93/13 mają nieuczciwy charakter, a także do tego, by dokonawszy takiego badania, zniwelować brak równowagi między konsumentem a przedsiębiorcą, o ile sąd ów posiada niezbędne ku temu informacje dotyczące stanu prawnego i faktycznego (zob. podobnie wyroki: z dnia 21 kwietnia 2016 r., R. i R., C-377/14, EU:C:2016:283, pkt 52 i przytoczone tam orzecznictwo; z dnia 21 grudnia 2016 r., G. N. i in., C-154/15). Przy bowiem braku skutecznej kontroli potencjalnie nieuczciwego charakteru warunków danej umowy nie może zostać zagwarantowane przestrzeganie praw przyznanych w drodze dyrektywy 93/13 (wyrok z dnia 7 grudnia 2017 r., B. S., C-598/15, EU:C:2017:945, pkt 46 i przytoczone tam orzecznictwo).

Zgodnie z treścią art. 720 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy. Szczegółowo prawa i obowiązki stron zostały uregulowane w umowie pożyczki z dnia 6 listopada 2019 r. Ponieważ pozwana nie wywiązała się ze spłacenia wszystkich rat umowa została wypowiedziana.

W ocenie Sądu wskazane w umowie koszty dodatkowe związane z udzieleniem pożyczki budzą poważne wątpliwości w świetle przepisów o zobowiązaniach umownych i ochronie konsumenta przed niedozwolonymi klauzulami umownymi. Zgodnie bowiem z treścią art. 385¹§1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy; nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

Z przedłożonej umowy wynika, że na całkowity koszt każdej pożyczki składa się oprócz kapitału i odsetek, opłata przygotowawcza, wynagrodzenie umowne oraz koszt (...) w łącznej kwocie 4.000 zł, co stanowi 100% wartości udzielonej pożyczki (wartości kapitału).

Z treści umowy wynika, że jej przedmiotem była pożyczka w wysokości 4.000 zł – kwota faktycznie wypłacona. Z kolei całkowita kwota do zapłaty wynosiła 9.288 zł. Obejmowała oprócz całkowitej kwoty pożyczki i odsetek umownych naliczonych od kwoty 8.000 zł (odsetki w kwocie 1.288 zł), opłatę przygotowawczą w wysokości 129 zł oraz

wynagrodzenie prowizyjne w wysokości 3.071 zł, a także koszt (...) w kwocie 800 zł. Pożyczka została udzielona na 36 miesięcy. Nie budzi wątpliwości, że postanowienie umowne dotyczące prowizji, czy (...) nie dotyczyło głównych świadczeń stron. Jak słusznie wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 8 czerwca 2004 roku (I CK 635/03) pojęcie „głównych świadczeń stron” należy interpretować raczej wąsko, w nawiązaniu do elementów przedmiotowo istotnych umowy. Opłata z tytułu prowizji, czy też (...) z całą pewnością nie należy do istoty umowy pożyczki. W końcu nie może podlegać również dyskusji, iż postanowienia umowne dotyczące tychże kosztów nie zostały indywidualnie uzgodnione ze stroną pozwaną. Są one częścią standardowej umowy, którą strona powodowa stosuje do wszystkich klientów. Nie podlegają one negocjacji z uwagi choćby na sposób zawierania umowy. Powód w umowie nie wskazał w jaki sposób została wyliczona opłata, jest ona podana kwotowo, bez wskazania składników i wyliczenia co składa się na całkowity koszt tej opłaty. Zastrzeżenie w umowie na niekorzyść klienta opłat w łącznej wysokości w wysokości 4.000 zł i bez jakiegokolwiek związku z rzeczywistymi kosztami umowy pożyczki rażąco narusza interes konsumenta i dobre obyczaje.

Dodatkowe opłaty są oderwane od rzeczywistych kosztów czynności i mają w ocenie Sądu stanowić jedynie dodatkowe źródło dochodu pożyczkodawcy (wskazuje na to wysokość opłat). Zostały ustalone w wysokości rażąco wysokiej, stanowią 100 % udostępnionego kapitału pożyczki. Sąd uznaje te postanowienia umowne za regulujące obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco naruszające jego interesy. W ocenie Sądu ustanowienie opłaty w sposób jak to zrobiono w niniejszej sprawie służy obejściu przepisów o odsetkach maksymalnych. Stanowi w istocie rzeczy próbę ukrycia rzeczywistego oprocentowania pożyczki. Gdyby więc nawet przyjąć, że zastrzeżenia umowne dotyczą opłat nie stanowią klauzul niedozwolonych, to i tak należy uznać je za nieważne w oparciu o art. 58 §1 i 3 k.c.

Sąd uznał, iż w związku z udzieloną pożyczką powodowi należała się co do zasady opłata przygotowawcza oraz wynagrodzenie umowne. Powód poniósł bowiem koszty związane z przygotowaniem umowy w tym gromadzeniem dokumentów, dokonania weryfikacji zdolności kredytowej, uruchomienia środków nadto koszt obsługi, dostarczenia i podpisania umowy, koszty osobowe, administracyjne i marketingowe. Wynagrodzenie umowne stanowi natomiast wynagrodzenie za możliwość skorzystania przez pozwaną ze środków finansowych powoda przez okres w jakim pozwana ma prawo dysponować środkami pieniężnymi. Sąd uznał, iż powodowi należy się 25% faktycznie wypłaconej pożyczki tj. kwota 1.000 zł tytułem pokrycia kosztów związanych z obsługą pożyczki i wynagrodzenia powoda, a także odsetkami obliczonymi przez powoda na podstawie pkt. 4.1 umowy pożyczki. Powód z pewnością poniósł koszty związane z przygotowaniem umowy w tym gromadzeniem dokumentów, dokonania weryfikacji zdolności kredytowej, uruchomienia środków nadto koszt obsługi, dostarczenia i podpisania umowy, koszty osobowe, administracyjne i marketingowe. W przekonaniu Sądu ustalona kwota w całości pokrywa powyższe koszty.

Sąd w toku postępowania ustalił, iż w rzeczywistości pozwana otrzymała pożyczkę w wysokości 4.000 zł. Pozwana zobowiązana była do pokrycia kosztów w wysokości 1.000 zł. Pozwana winna więc uiścić kwotę stanowiącą realnie wypłaconą jej pożyczkę w wysokości 4.000 zł wraz z kosztami pożyczki 1.000 zł powiększone o odsetki umowne z tytułu braku spłaty rat w terminie – 10,04 zł (k. 7). Uwzględniając dokonane przez pozwaną wpłaty w wysokości 1.856 zł, pozostała łącznie do uiszczenia kwota 3.510,04 zł.

W konsekwencji powództwo podlegało uwzględnieniu na podstawie art. 720§1 k.c. w zakresie kwoty 3.510,04 zł.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 k.c.

W pkt II wyroku co do kwoty 300 zł postępowanie umorzył z uwagi na cofnięcie w tym zakresie pozwu.

W pkt III wyroku w pozostałej części powództwo oddalił.

O kosztach Sąd orzekł zgodnie z art. 100 k.p.c. stosunkowo rozdzielając koszty postępowania. Powód wygrał sprawę w 42%, a więc należy mu się kwota 931,14 zł (całość kosztów poniesionych przez powoda w sprawie wynosiła 2.217 zł – 400 zł opłata od pozwu, 17 zł opłata skarbową od pełnomocnictwa, 1.800 zł koszty zastępstwa procesowego).

Sąd wydał wyrok zaoczny na posiedzeniu niejawnym w oparciu o treść art. 339 § 1 k.p.c. (w brzmieniu obowiązującym po dniu wejścia ustawy z dnia 4 lipca 2019r. Dz.U z 2019r., poz. 1469, tj. po dniu 7 listopada 2019r.)

W punkcie V wyroku Sąd nadał wyrokowi zaocznemu w pkt. I rygor natychmiastowej wykonalności (art. 333 § 1 pkt 3 k.p.c.).